

SIRADAN İŞÇİNİN SORUNLARA ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

Aydınlık Gazetesi, 6 Ekim 2018

Yıldırım Koç

“Sıradan işçi” karşısına çıkan ve gideren büyüyen sorunları çözmeye kalktığında önce en risksiz, en kolay, en az özveri isteyen, en az bedel ödenecek yollara başvurur. Bu konuda gelişkin bir sezgisi ve büyük deneyim birikimi vardır.

BEDELSİZ VE RİSKSİZ YOLLAR

İşverene yaranmak, iktidardaki siyasal partiden yardım istemek, bir cemaate veya tarikata kapılanmak, etnik kimliği veya hemşehrilik ilişkisini kullanmak en yaygın yöntemlerdir.

Eğer mümkünse, bir başka işyerinde daha iyi koşullarla bir işe girebilir.

Yurtdışına işçi olarak gitmek, “kapağı yurtdışına atmak” da bir çözüm olabilir. 1960’larda önce Almanya’ya ve ardından diğer Avrupa ülkelerine gidenler, çok zor koşullara rağmen, geçim sorununu çözdüler. Daha sonraki yıllarda Avustralya, Libya, Suudi Arabistan ve son olarak da Rusya, Türkiye’de sıkıntı çeken binlerce işçi için “çözüm” oldu.

Köyüyle bağı devam eden bir işçi için köyüne dönmek de geçici bir çözüm sağlayabilir. Hele köyünde kira vermeden yaşarken, kolayca ve hızlı bir biçimde ulaşabileceği şehirde sigortalı bir iş bulabilirse, işlerini düzene sokabilir ve çok “munis” bir işçi olur. Günümüzde bazı işverenlerin köylere servis sağlayarak fabrikalarda sigortalı olarak çalışacak işçileri köyden temin etmeleri, “munis” bir işgücü arama çabasının sonucudur.

Ancak mevcut düzen içinde bu yollarla sorun çözebilenlerin sayısı sınırlıdır. Ayrıca rahatsızlığın yaygınlaştığı ve geniş kitleleri kapsadığı durumlarda, bu yöntemlerin bazıları, “sıradan işçi”nin kendi çevresinden tecrit edilmesi sonucunu da doğurabilir.

Bankalara borçlanmak, fazla mesaiye kalıp, eve-iş-verme sistemi içinde eve iş alıp veya ikinci bir işte çalışıp ek gelir elde etmek kalıcı çözümler sağlamaz. Aileden diğer kişilerin çalışma hayatına girmesi geçici bir rahatlık getirebilir; ancak bu da başka sorunlara yol açabilir. Örneğin, emekli bir aile bireyinin yeniden çalışma hayatına zorlanması, yeni sağlık sorunlarına neden olabilir.

Aileden kalan tarlanın, bahçenin veya evin satılması, birikmiş borçların ödenmesi için işten ayrılıp kıdem tazminatının alınması da geçici çözümlerdir.

Kişinin kurslar aracılığıyla vasıflılık düzeyini yükseltme çabası da genellikle pek işe yaramaz.

Giderlerin çeşitli biçimlerde kısılması, örneğin, kira ödememek için aile büyüklerinin evine taşınması da çok sık rastlanan ve yan sorunlar yaratan uygulamalardır.

Bu süreçte, sendikada örgütlü mücadele de gündeme gelebilir.

SIRADAN BİR İŞÇİNİN SENDİKAYA BAKIŞI

Sıradan bir işçinin sendikaya bakışı da genellikle zannedildiğinden farklıdır.

Türkiye’de sendika, genellikle ödenen aidat karşılığında bazı olanaklar ve hizmetler sağlayan bir araç olarak algılanır. İşçi, sendikayı ucuzca kullanacağı bir araç olarak düşünür.

İşçi, kendi ölçütlerine göre rahat bir yaşam sürüyorsa, sendikacının yetersizlikleri, zaafı ve yanlış davranışları önemli değildir.

Hele sendikacı işçinin ufak tefek sorunlarını çözüyor ve ona bazı katkılarda bulunuyorsa, sendikacıdan iyisi yoktur. İşçinin sendikacısını sorgulamaya başlaması, işçinin rahatının kaçmasıyla gündeme gelir.

“Sıradan işçi”nin ülkede demokrasinin korunması ve geliştirilmesi mücadelesine de, kendi sendikasında örgüt-İçi demokrasinin korunması ve geliştirilmesi mücadelesine katılması da, doğrudan doğruya kendi rahatıyla ilgilidir.

Rahatı iyiyse, yaşamın her alanındaki anti-demokratik düzenleme ve uygulamalar sorun değildir. Rahatı kaçmışsa, bunlar birer soruna dönüşür; “sıradan işçi” çözüm yollarına başvurur veya çözüm yolu öneren “sıradışı işçi” veya “sıradışı insan”ların önerilerine kulak vermeye başlar.

İşçinin devrimcileşmesi ancak bu aşamadır.